ชื่อเรื่อง	การฝึกอบรมวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี : ศึกษากรณีปัญหา,อุปสรรคและความคิดเห็นของผู้ร่วมโครงการ
โดย	นายสมหวัง มาตรชัยภูมิ
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร
สาขาวิชา	นโยบายสาธารณะและการบริหารงานบุคคล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี สิโรรส
วัน /เดือน /ปี	1 พฤศจิกายน 2539

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การฝึกอบรมวิชาชีพแก่ผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดปราจีนบุรี : ปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็นของผู้ร่วมโครงการ **มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ** 1.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดบริการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง 2. ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการจัดบริการฝึกอบรม วิชาชีพของเรือนจำ 3. เพื่อศึกษาบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ ในการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่เข้ารับการสงเคราะห์ 4. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดบริการฝึกอบรมวิชาชีพของเรือนจำให้เกิดประสิทธิภาพ. ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อสมัยก่อนรัฐถือว่าผู้ต้องขังคือบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม จึงต้องนำไปเก็บไว้ ณ สถานที่ซึ่งไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับสังคมภายนอกชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อเป็นการลงทัณฑ์ตามโทสานุโทษที่ได้กระทำผิดลงไป และเพื่อให้สำนึกหลาบจำ จะได้ไม่กระทำความผิดขึ้นอีก เมื่อโลกมีการสื่อสารกัน มีโอกาศรับรู้เรื่องราวของโลกภายนอกมากขึ้น มีความสำนึกในสิทธิเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์มากขึ้นจึงบังเกิดการปฏิบัติต่อกันอย่างมีมนุษย์ธรรม ขบวนการยุติธรรมเริ่มคิดได้ว่าการกระทำความผิดของคนนั้นมาจากหลายสาเหตุ ผู้ต้องขังซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมไม่ต้องการแล้วนั้น จะต้องได้รับบำบัดรักษาพฤติกรรมเดิม หยิบยื่นการศึกษาให้เท่าที่ความสามารถทางสติปัญญาจะรับได้ เชื้อชวนในฝึกอาชีพตามความถนัด ทั้งนี้เพื่อ ปรับปรุงพัฒนา จากบุคคลที่ไร้ค่า (ประสิทธิภาพ / คุณภาพ) ให้เป็นประชากรที่มีราคา(คุณค่า) เพื่อกลับเข้าสู่สังคมภายนอกอีก และปรับเปลี่ยนทัศนคติของเรือนจำใหม่ให้เป็น **"สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์"** แก้ไขให้เขากลับตัวเป็นคนดี และสามารถออกไปประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อครบกำหนดการรับ

SPUCHONBURI

โทษออกไปแล้วการใช้แรงงานผู้ต้องขัง (Employment of Prisoners) หรือการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง (Vocational Trainning) เป็นกระบวนการปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้ต้องขังประพฤติตนเป็นพลเมืองดีได้ เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนมาก ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งและขาดฝีมือในการทำงาน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ **มีวิธีการศึกษาวิจัย**โดยใช้ข้อมูลจาก 4 ส่วนมาวิเคราะห์ คือ

ส่วนที่ 1 ศึกษากิจกรรมในการฝึกอบรมวิชาชีพของเรือนจำปราจีนบุรีจากเอกสารของเรือนจำปราจีนบุรี การจัดการศึกษาของทัณฑสถานวัยหนุ่มมินบุรี ทบทวนวรรณกรรม วารสารราชทัณฑ์ รายงานผลการประชุมทางวิชาการ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2540 ของเรือนจำปราจีนบุรี และจากเอกสารต่างๆ

ส่วนที่ 2 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บัญาการเรือนจำปราจีนบุรี รองผู้บัญชาการเรือนจำปราจีนบุรี หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ พัสดี (3 นาย)เ จ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ (3 นาย) ครูฝึกอาชีพ (6 นาย ,ชาย 5 หญิง 1) รวม 16 นาย และผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพแผนกต่าง ๆ ในเรือนจำปราจีนบุรี จำนวน 60 คน(สาขาละ 10 คน) เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ

ส่วนที่ 3 ผลจากการตอบแบบสอบถามของครูฝึกอาชีพ 6 แผนกๆ ละ 1 นาย เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมวิชาชีพของเรือนจำปราจีนบุรี

ส่วนที่ 4 ผลจากการเข้าไปสังเกตุผลภายในโรงฝึกอาชีพซึ่งตั้งอยู่ภายในเรือนจำปราจีนบุรีและทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี

จากวิธีการศึกษาวิจัยทั้ง 4 ส่วนใช้ **กรอบแนวคิด**ของ นักทัณฑวิทยาในปัจจุบันโดย มีความเห็นว่า "ปัญหาที่ยุ่งยากที่สุดในการบริหารเรือนจำ ก็คือการขจัดความเกียจคร้านของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปล่อยให้ผู้ต้องขังว่างงาน ย่อมจะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางสุขภาพจิตและทางกายของผู้ต้องขัง ซึ่งจะนำไปสู่การก่อความวุ่นวาย หรือความสงบเรียบร้อยในเรือนจำ" สมาคมการราชทัณฑ์แห่งสหรัฐอเมริกาก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง โดยได้ให้ทัศนว่า " **ไม่มีสิ่งใดในเรือนจำและทัณฑสถานสำคัญยิ่งไปกว่าการจัดให้ผู้ต้องขังได้ฝึกวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและใช้แรงงานผู้ต้องขัง ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและแก่ตัวผู้ต้องขังเอง**"

จากผลการศึกษาพบว่า การจัดฝึกอบรมวิชาชีพในเรือนจำและทัณฑสถาน ยังไม่เป็นไปตามหลักการที่วางไว้ ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ทำให้ทัณฑสถานและเรือนจำไม่สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพที่ออกจากทัณฑสถานและเรือนจำไปแล้วสามารถนำความรู้ที่อบรมไปประกอบอาชีพโดยตรง หรือนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เพียงส่วนน้อย เนื่องมาจาก

SPU CHONBURI

1)ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับการฝึกอาชีพ จึงขาดความพร้อมในการเรียนรู้

2) ครูฝึกอาชีพซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ยังขาดความพร้อมความรู้ที่ลึกซึ้งในการสอน

3)อุปกรณ์การฝึกอบรมล้าสมัย

4)สถานที่สำหรับฝึกอบรมมีบรรยากาศไม่เหมาะสมแก่การที่จะเรียนรู้ทางด้านวิชาชีพ คือแออัดจนเกินไป ไม่เอื้ออำนวยหรือกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ

5)งบประมาณมีไม่เพียงพอ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้ ก่อนที่ทัณฑสถานและเรือนจำฯจะจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพควรมีการเตรียมผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกอบรมเสียก่อน ในขณะเดียวกันก็ควรมีการเตรียมครูฝึกอาชีพให้เข้าใจ และยอมรับข้อจำกัดของผู้เรียน เพื่อช่วยไม่ให้ครูฝึกอาชีพเกิดความคาดหวังต่อผู้เรียนเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป ทางเรือนจำและทัณฑสถานควรส่งเสริมให้ครูฝึกอาชีพ(ส่วนใหญ่จะใช้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์)ให้มีวุฒิสูงขึ้น มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ในด้านจิตวิทยา เทคนิคการสอบ ตลอดจนให้ความสำคัญต่อการจัดสถานที่ฝึกอบรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ การจัดฝึกอบรมวิชาชีพในทัณฑสถานและเรือนจำฯควรเร่งดำเนินการให้มีการสำรวจความต้องการและความคาดหมายของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อจัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกัน ควรจัดให้มีแผนแรงงานของทัณฑสถานและเรือนจำฯ จัดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่จะรองรับแรงงานที่ดี มีการให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ครบวงจรของการฝึกอบรมวิชาชีพ และนำวิธีการปลดปล่อยแบบมีทัณฑ์บนมาใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวิจัยด้านการติดตามผลการปลดปล่อย เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการดำเนินงานของทัณฑสถานและเรือนจำฯให้ดีขึ้น

ควรจัดให้นักสังคมสงเคราะห์หรืออาสาสมัครสามารถเข้าไปมีบทบาทในการให้บริการที่นอกเหนือจากการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยการจัดทำแผนแรงงานให้ทัณฑสถานและเรือนจำให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นผู้ประสานประโยชน์ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ครูฝึกอาชีพ เจ้าหน้าที่ในเรือนจำและทัณฑสถานครอบครัว และชุมชน เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถกลับไปดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้เมื่อออกจากเรือนจำและทัณฑสถานไปแล้ว.

.....

SPU CHONBURI